

kega okraja) ustanovilo, katera zdaj že deluje. Druga taka posojilnica, namenjena za rogaški okraj, ustanovila se je 9. junija t. l. na Slatini, in prične s 1. julijem t. l. svoje delovanje. Tudi v št. Petru pod sv. gorami se je na podlagi pravil kmetijskih posojilnic dne 29. junija t. l. osnovala posojilnica.

S predstoječimi vrsticami opozorujemo naše narodnjake na deželi na to stvar in prosimo te gospode, da, ako v njihovem okraji še ni posojilnice, ukrenejo, bi li okrajnim zadevam hasnilo, ustanoviti posojilnico in če se nahaja tam najmanjše troje za vodstvo sposobnih oseb. Ako so okoliščine take, treba se je jedino obrniti do predstojništva zveze slovenskih posojilnic (v Celji, glavni trg št. 105), katero bo potem vse za osnovo in protokoliranje potrebne korake, in sicer brezplačno poskrbelo, plačati treba je samo stroške za koleke in legalizacijo.

Sledujoč še omenimo, da je bilo koncem 1881. leta po statističnih izkazih takih malih posojilnic, to je posojilnic s posojilnim izostankom do 20.000 fl. na Českem 30 in na Moravskem 34.

Mihael Vošnjak.

Skrb za nova drevesa.

Ako se koreninam, deblom in vejevju na novo posajenim sadnim drevesom pametno in umno streže, tako je mogoče drevesom življenje in rodovitnost znatno pomnožiti in zato je taka strežba velike važnosti in sadjerejec bode kolikor mogoče na izvršitvo takih del vestno gledal.

Začnimo pri koreninah. Zemlja okoli drevesa, se mora vedno v takem stanu vzdržati, da more zrak in vlaga do korenin in da koreninam samim nič ne brani se na vse strani razširjati. Treba je toraj, da se vsako leto okoli drevesa zemlja vzrahljana in sicer 1:80 do 2 metra široko. Na tak način se naredé tako imenovane prstene plašče okoli dreves. Ako drevesa stojé na travnati zemlji, je dobro, da se ali meseca junija ali pa jeseni zemlja okoli dreves vzrahljava. Kjer pa je zemlja suhatna in drevesa ravno zaradi tega ne prospevajo, morajo se plašče okoli dreves z čim pokriti na primer s prsteno nasteljo, da ta zemljo prevelikega izsušenja varuje.

Debla sama se morajo z marsičem pomazati, da se tako proti zajcem, mrzlinčnim samicam, kožnim ušim, mravljam in mrazu varujejo, pa tudi da jim koža gladka in črstva ostane. Dobra je zmes iz apna in goveje krvi napravljena, ki se z njo debela jeseni pomažejo. Spomladi, ko drevesa debelejša postanejo, se odlušči in odpade; zato je treba drugo leto nove pomažbe. Tudi novo gašeno apno pomešano z drevnim pepelom ali sajami kot maža kaj dobro služi. Manjše rane na koži se mo-

rajo z drevesnim voskom zamazati, če pa te rane tudi v les zadirajo, treba jih je izrezati, da so gladke in potem s katranom zamazati, da se tako pristop zraka do poškodovanega lesa zabrani. Če so pa na mladih drevesih večje rane nastale, posebno, če jih je zaje s strupenim svojim zobom naredil, kaže bolj drevesca izruti in na novo zasaditi, kajti malo upanja je, da iz tako poškodovanih mladičev kdaj kaj prida izraste. Marsikteri posestnik si nakupi, da si par krajcarjev prihrani ali pa ker kaj boljšega ni dobiti, slabotna in borna drevesca in jih posadi po sadovnjaku. Navadno se taki slabeži primejo in začno rasti vendar pa tako medlo, da je iz takih zasajenk težko kateri zasajavec rodovitno drevo pričakal. Razen drugih vzrokov slabotne rasti je poglavitni zadržek zgoščene in odrevenele deloma celo že suhe laknene plasti, da drevesce ne raste kakor bi moglo in moralo v debelost in koščatost. Tu pomaga v prvi vrsti tako imenovano puščanje to je, da se drevescu koža po dolgem prereže. Tako se provzroči, da pritisk, kateri od zvonaj stesnuje notrajne tkanine, preneha. Pušča se drevescem najboljše takrat ko se rast v debelost začinja tedaj v mesecu majniku. Pri tem je pa treba paziti, da rane ne postanejo pregloboke in da se notrajne tkanine ne prerežejo. Tako bi lahko nastale rane, katerim bi zopet posebne postrežbe treba bilo.

Najbolj imenitna postrežba, ktera se drevescem skazati mora, je ravnanje in gleštanje drevesne krone ali vejevja, kar pa že veliko vaje in nekaj izurjenosti zahteva. V obče ima sadjerejec gledati, da je krona bolj piramidalna ali vsaj visoki krogli ali kuglj podobna, ne pa ploščata in k tlam viseča. Če so veje visoke, se more bolj lahko zemlja pod drevesom obdelovati in drevesu ugodno napravljati. Drevesa s tako krono so bolj lepa, trpežnejša in rodovitnejša od onih, pri katerih veje že od mladosti k tlam pripognjene visijo. Vsako vejo na drevesu si moramo kot drevo samo za se misliti, ki ima svoj vodilni vrh in postranske veje. Pravilna krona mora imeti srednjo glavno vejo in 4—5 postranskih vej. Število poslednjih množi se od leta do leta, ker vedno več postranskih vej iz srednjega vrha poganja in se zarašča.

Vodilni vrhi se 4—5 let vsako leto in sicer s prva bolj pozneje manj nad očesi, ki na zvonajni strani brsta stojé, nazaj porezujejo. Če se z vodilnimi vrhi tako ravna, poganjajo ti vedno nove vršiče in cela množ postranskih brstov se poraja, ki vejo krepijo in sad prinašajo. Postranske veje se le jedenkrat in sicer le do polovice njihove dolžine prirezujejo, pač pa se morajo vse tiste veje porezati, ktere v krono noter rastejo ali pa se z drugimi vejami križajo. Take veje se porežejo tam, kjer iz

Razcimljen krompir goveji živini pokladati je nevarno.

V krompirjevih cimah se bolj ko v drugih krompirjevih delih nareja neka posebna in sicer več ali manj strupena tvarina, kateri učenjaki „solonin“ pravijo. Ta strupenina ohromeva posebno centralne ali osrednje dele vsega gibanja tedaj posebno na male možgane in na mozeg v hrbtnicu. Prikazni takega ostrupljenja se od opazovalcev tako-le opisujejo: Živali nehajo jesti, stojé na razkoračenih nogah in s pobešeno glavo kakor omamljene, žila jim hitro bije, oko strmi in vezavna koža v njem je zelo rudeča. Ako se živinčeta zaradi preiskave iz hleva peljejo, takrat se pokažejo vsa znamenja popolne hromosti v pre-gibnih organih. Živali omahujejo iz jedne strani na drugo, plezajo po kolenih sem ter tje, skočni in viclovi členki se jim sklekaajo in če bi bile same sebi prepuščene in bi se ne držale, popadale bi na glave. Tako bolenim govedom se mora razcimljenega krompirja hrana brž ko brž obustaviti in senena polagati. V 6–8 dneh zopet okrevaajo.

Dober pomoček da zajci sadnih dreves ne ogledajo.

V ta namen se vzame $\frac{1}{4}$ kilo stolčene aloë, 3 kilo pogašenega apna, ki se med 16 litrov tople vode pomeša in razpusti. Vzame se potem šopek in drevice za drevcem do potrebne višave s to mažo pomaže. Skušnja je pokazala, da je to sredstvo dobro.

Konjem grizenje v oje odvaditi.

Za to je najbolje, da takemu konju nagobečni korpič natekneš. Ker nekoliko časa ne more v oje griziti, pozabi na to napako in jo pozneje do cela popusti. Ko bi pa nagobečnik vendar ne pomagal, bode morebiti pa potrebno oje s kako stvarjo vribati in namazati, ki je konju zoperna in mu smrdi, n. pr. kri, karbolna kislina itd.

Dopisi.

Iz Maribora. Stolno cerkev je komisija natančno pregledala, postranske stene so za 31 centimetrov premeknene, obok in stene od zgoraj do 6 metrov nevarne, temelj slab: cerkva je vsled tega zaprta, le severna ladja s kapelo sv. Križa je službi božji prepuščena. Prenoviti se ne bo dala cerkev, treba jo bo iz nova pozidati, kar utegne 300.000 fl. stati. — Stari in mnogim znani „Polizei-Wachtmeister“. Dank je umrl v Gradci 83 let star. — Solnce je tako hudo pripekalo, da je v Počkavi dekla Marija Ričelnova k priči v možganih zbolela in kmalu umrla. — Tatje so na Vrtači Šefovej Trezi ukradli denarjev in pobištva, da je škoda

224 fl. — V Podovi je hudobnež Lovrencu Unuku škedenj užgal, kmalu je gospodarsko poslopje s hišo vred v oguji, njegovo pa tudi sosedov Luka Damijana in Gašpara Megliča, ki sta takrat v Mariboru bila. Škode je 8000 fl. Unuk je s polja v hišo pribežal, da reši bolj obleko pa je strašnej smrti komaj skoz okno všel, kateremu so sosedje križ iztrgali.

Iz Slov. bistrškega okraja V Črešnovcah so Slovenci zopet protest vložili zoper volitev v občinski zastop, ker so Stieger, Pičelj, Spess volitev motili; 4 sodčke piva je bilo tam za napajanje volilcev. — Žalostno je, kar je bistrški denar pri sv. Martinu na Pohorji storil, uže 11 ljudi je zaprtih, ker so se žandarjev lotili. Stiegerju precej tenko prede. — Stari Kandolini v Peklu pa vzdihuje, da bi brž volitve bile in on za poslanca izvoljen bil. Čuti baje silno veliko poklica v sebi za poslanstvo; vendar Slovenci ga ne vidijo nič; ti ne marajo za liberalce, kakoršen je on pa njegov Schmiderer. — Črešnovski učitelj Gaber marljivo deli „celjskega lisjaka“ pa malo hvale služi. Saj vendar kmetje nismo tako trepasti, da bi zvijače in hinavščine ne spoznali. Če nam ga tisti pošiljajo, ki imajo naš jezik za „bindische Sausprache“ tako moramo vendar vedeti, pri čem smo. Zelo slinavo pa je njegovo prilizovanje. To se nam prav gabi. Smešno, kako naš s petrolejem in kavo straši, katero so naši poslanci z večjo dačo obložili. Prav so imeli, da so mestnim lehkoživcem v možnjo segnoli in kmetom gruntni davek za 3 milijone polajšali. Nekde se mora denar vzeti za državne dolgove, katere so liberalci naredili, naj se torej tam vzeme, kder ga kaj je. Petrolej radi tega ni dražji in kavo piti vidimo kmetje le debelo gospodo pri Neuholdu v Bistrici! Tedaj proč s celjskim lisjakom!

Več narodnih kmetov.

S Planine. Naš volilni shod Kozjanskega okraja vršil se je v najlepšem redu. Vsi veljavni možje cele okolice so bili zbrani. Tudi domači tržani gospodje Knižič, Sešerko itd. so bili navzoči. Vrlo so naši duhovniki shod podpirali in skrbeli za mnogobrojno udeležbo od strani kmečkih volilcev. Osebnost navzoča sta bila: domači č. g. provizor Novak in kaplan Zdolšek iz Šentvida. Gostov je bilo iz Sevnice notar Veršec, in Kozjega, g. Terček in drugi. Zborovanje pričel je v imenu volilnega odbora g. Veršec ter je bil na njegov predlog domači g. župan in grajščinski oskrbnik g. Adamus soglasno za predsednika voljen, ki je koj kandidatu g. ces svetovalcu Jermanu besedo dal. Jermanov program so odobrili vsi navzoči z živahnimi živio-klici. — Za njim je govoril g. Terček ter v krepkih besedah kazal slabo gospodarjenje pri okrajnem zastopu. Slednjič je poprosil, naj se g. kandidat v deželnem